63ste Jaargang No. 5046

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Woensdag 26 Februari 1947

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel 1858; P. bus 8, Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie ... steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38

Rusland doet aardig, maar men vertrouwt het niet

50.000 jonge boeren moeten Nederland verlaten

Etna spuwt

VAN RUSLAND EN AMERIKA.

De A.P.-correspondent Edward Bomar meldt uit Washington, dat men verwondert is, dat Rusland de vraag van Amerika om de eilanden in de Pacific te behouden ondersteunt, dit betekent een onverwachte ontwikkeling in de verhoudingen tussen Rusland en Amerika. De nota van Rusland getuigt, dat men instemt met de controle van Amerika over 3 tot 6 eilanden in de Pacific. Men gist wat hier achter kan zitten doch men hoopt dat dit de verhoudingen zal verbeteren en de verhoudingen op de conferentie te Moskou op 10 Maart zal verbeteren.

Bemoedigd door deze onverwachte houding van Rusland zal de vertegenwoordiger van Amerika op de vergadering van de Veiligheidsraad onmiddellijk van middag gaan voorstellen om te besluiten de eilanden aan Amerika af te dragen. Het zijn de eilanden die Japan vroeger door de Volkerenbond als mandaateilanden waren toegewezen. Hij zal zijn speech die hij voor de dag van vandaag zou houden onmiddelijk opnieuw gaan maken. In de verdere berichten uit Washington laat men uitkomen dat Marshall deze houding wil trachten te verklaren door een zekere politiek waarbij Rusland wil rechtvaardigen, dat het zelf later bepaalde stukken land zal gaan vragen. Men neemt dat Washington op de houding van het Kremlin een welwillende houding zal aannemen en de eilanden zal aannemen, men dacht eerst dat de zaak tot de formeel vredesverklaring zou verschoven worden. (Washington, (AP) 26.2).

JONGE BOEREN MOETEN WEG.

Op een vergadering van katholieke boeren te den Bos verklaarde Ingenieur Horsman, dat ruim 50.000 jonge Nederlandse boeren of een ander werk moeten zoeken, of naar een ander land emigreren, daar er geen land meer beschikbaar is voor deze jonge boeren. De beste kansen kunnen zij maken indien zij naar Frankrijk of naar Brazilië emigreren. Er worden reeds voorbereidingen getroffen teneinde tot emigratie van boeren te komen naar Argentinië, Canada en Australië. (Aneta, 25.2).

DE ETNA SPUIT.

Een lava massa spoot uit de krater van de Etna omhoog. Het is de eerste beduiden de eruptie sinds 1929, die toen het dorp Mascal bedolven werd.

Er waren reeds tekenen van een op handen zijnde uitbarsting, toen de Etna rommelde op 30 Jan. jl. en op 11 Febr. jl. Gisteren begon de uitbarsting, doch de grote van de uitbarsting valt niet zo maar ineens waar te nemen, daar grote rookwolken het zicht belemmeren. Na twee en half uur had de lavastroom die uit de krater te voorschijn komt over een front van twee en halve kilometer, 150 meter afgelegd.

De lava vloeit in de richting van de stad Passo Pisciaro, doch de lava kan niet verder daar ze in een vallei loopt. Maandagavond zal men voor de eerste keer de vlamen uit de krater opstijgen en daarna begon de lava in een breed front naar beneden te lopen.

De vallei kan vol zijn vanavond. De steden Passo Pisciaro en Randozo lopen werkelijk gevaar. De autoriteiten ontruimen de steden en evacueren de bevolking. De vallei die gevuld wordt is op sommige plaatsen een 200 Meter diep. De lava was nu nog maar vijf kilometer van de stad Pisciaro ten Noord Westen van de Etna. Dit was het bericht van gisterenmorgen, Rome, (AP) 25.2).

TOKIO.

In aansluiting op de berichten dat Rusland genegen zou zijn om mee toe te staan, dat Amerika de eilanden krijgt in de Pacific, kwam uit Tokio het bericht dat men bang is, dat Rusland dan op een andere manier de invloedssfeer in het Verre Oosten wil uitbreiden. Men ontving het nieuws met enige reserve en vraagt zich af wat wel de motieven kunn enzijn. (Tokio, (AP) 26.2).

WILLEN NAAR HUIS.

Een groep vrouwen uit Latijns Amerika schreef een brief naar Mevrouw Roosevelt, **om haar hulp in te roepen** ... weet waar zij moet gaan nu in het hartje van de winter men brengt ons tot wanhoop, we zijn bang voor de honger en de kou". (Frankfurt, (AP) 26.2).



Modern Filmarchief.

LAKE SUCCESS.

Op de vergadering in Lake Succes begon de afgevaardigde van Columbia te spreken. Hij gaf zijn opinie over de verhouding van atomaire commissie tot veiligheidsraad. Hij is nog aan het spreken. Hij spreekt Frans. Hij begon om twee minuten voor half vier. De vergadering begon 25 minuten te laat (Lake Success, (AP) 25.2).

NOG STEEDS KOUDE.

Het winterweer houdt aan meldt William King uit Londen. De strijd van Engeland in zijn economische moeilijkheden gaat door. Men hoopt toch in een paar dagen de industrie weer aan de gang te zetten. Men hoopt dat Attlee en zijn kolen-cabinet daartoe heel spoedig zullen besluiten. Doch volle industriële activiteit kan er wel niet zijn voor het midden van de volgende week.

De Midlands zijn weer aan het werk vertogen terwijl men in het Noord-Westen het werk wel op Maandag zal kunnen hervatten. Men had de „warmste" dag sinds tien Februari en dat geeft weer hoop, dat het nu toch beter zal worden. Op de nieuwe zitting van het cabinet zullen de vakbonden van de mijnwerkers met nieuwe voorstellen komen om de productie weer op te voeren. Men meent dat de beperking op de kranten wel zal moeten doorduren ook als de kolencrisis zou zijn opgelost. Men meent dat de inperking van de kranten, die weer op oorlogstijd formaat uitkomen wel zo zullen moeten blijven uitkomen. Dit kan het hele jaar wel door duren de meeste dagbladen moeten vier pagina blijven, tegen het einde van het jaar kan het zes pagina worden, doch acht pagina kan het voor eind 1947 niet meer worden (Londen, (AP) 25.2).

het nieuws van vandaag

Ramadier de nieuwe president van Frankrijk heeft de vorige week in een pers-conferentie gezegd, dat men niet weet, hoe de politiek van Rusland morgen zou kunnen zijn. Het is hem te onzeker.

Hoe onzeker en hoe onbegrijpelijk die politiek wel is, blijkt nu weer vandaag.

Een week terug had Amerika als verlangen te kennen gegeven, dat het die 6 eilandjes daar in de Pacific, eilandjes zeer klein doch militair zeer belangrijk zou willen hebben. Vroeger behoorden ze aan Japan, die er in naam van de Volkerenbond van Génève goed voor moest zorgen. Nu wilde Amerika dat wel doen.

Men verwachtte natuurlijk oppositie van de kant van Rusland, doch gisteren reeds circuleerde het bericht, dat Rusland geen protest zou aantekenen en nu schijnt men, dat ook officieel te hebben meegedeeld. De reactie? Wel Warren Austin die een speech klaar had, om die af te steken in de veiligheidsraad heeft rechtsomkeer gemaakt en zal een andere speech houden. Hij zal meteen maar formeel om die eilanden gaan vragen. Doch hoe is de officiële reactie? Zowel uit Washington als uit Tokio later ook komen er telegrammen, die deze welwillendheid met achterdocht bekijken. „Daar zit wat achter" is de toon van de telegrammen.

En heel bout bewerde men in Washington reeds, „dat doet Rusland nu nergens anders om, om morgen zelf de nodige stukken te kunnen vragen en dan altijd te kunnen zeggen, jullie hebben toch ook al wat gehad?"

De politiek van de achterdocht en het verlangen om te hebben, om zich veilig te stellen: beheersen de wereld!

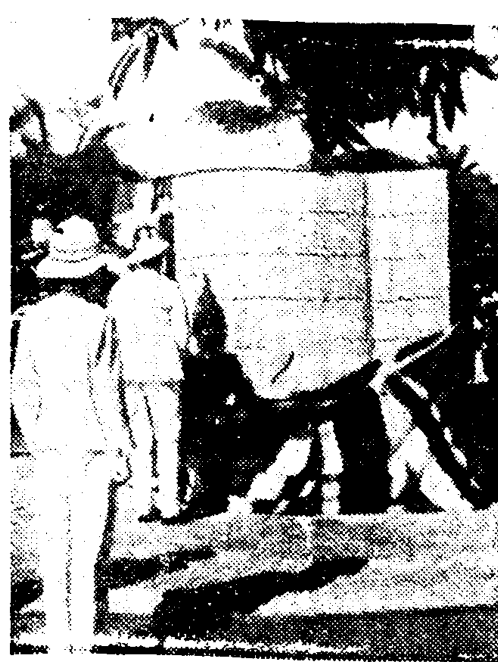
In Italië schrok men, want de Etna begon formeel te spuwen, eerst was er al wat eruptie doch nu begint het met grote lavastromen vuur en rook.

De koude is er nog, de Noordzee zit zelfs dicht bijkans.

Nederland komt er niet bovenop beweerde Dr. Hirschfeld. **En een ander droef** bericht is wel, dat 50.000 boeren het land uit moeten, Nederland wordt te klein. Dit is wel even droevig, zijn vaderland verlaten is zwaar, doch jonge **mensen zullen zich er wel door**heen slaan. Men spreekt van Frankrijk, dat geen platte landsbevolking meer heeft (O, schande voor Frankrijk) en van Brazilië en ook meer van Suriname. Suriname is wel in trek. We kennen in de geschiedenis de emigratie van Hollandse boeren naar Suriname onder de oud-gouverneur van Curaçao Baron van Raders. In de moderne tijd kan alles veel gemakkelijker en beter worden opgezet.

President Truman was heel vriendelijk voor de gezant van Columbia, dat was een betere speech als die voor de gezant van Polen, die te horen kreeg. „Jullie hebben niet vrij laten stemmen". Hier was het „Men heeft in Columbia ordelijk gestemd". **„Een ordelijk verstandige verkiezing is de graadmeter van de beschaving van een volk'..**

Rusland schijnt woord te houden en werkelijk de journalisten vrijheid te geven, ze mogen toch nog niet schrijven zonder censuur. (We herinneren ons die goede oude tijd!?!)



Onthulling van een monument op de plaats waar Stanley, Livingstone ontmoette.

OVERHANDIGING VAN GELOOFSBRIEVEN.

De nieuwe gezant Restrepo kwam zijn geloofsbrieven overhandigen bij President Truman. In zijn antwoord wees President Truman op de hartelijke relaties, die er bestaan tussen Amerika en Columbia. Hij wees op de medewerking tijdens de oorlog en hij was blij e zien hoe Columbia meehelpt, om de na-oorlogse problemen mee op te lossen. Hij prees het democratische van Columbia, en prees de zin voor orde die er in Columbia heerst, zoals wel duidelijk bleek bij de jongste President-verkiezingen. Het volk heeft begrip van ordelijk stemmen, men respecteert er de vrijheid van de mensen in vrije verkiezingen, zo is goede nabuurpolitiek mogelijk. Goede wensen sprak Truman uit voor President Ospira van Columbia, voor geheel het Columbiaanse volk en voor de nieuwe gezant in het bijzonder (Washington, (AP) 25.2).

VICHY MINISTER.

Uit Versailles meldt men, dat de oud-Minister van het Vichy regiem de 54 jarige Baucouin terecht staat als medehelpers aan de ondergang van Frankrijk in 1940. Hij verbrak de relaties met landen als Nederland in 1940, hij trad in onderhandelingen met de Japanners in zake Indo China. Bij een poging om naar Spanje uit te wijken werd hij gevangen genomen, in Maart van het jaar 1945 (Parijs, (AP) 25.2).

NEW YORK.

Het gerucht over een aanslag op Truman is in de wereld gekomen door een niet goed luisteren naar de radio. Men heeft de uitzending van Parijs niet goed begrepen het ging over President Perron en een bomaanslag in het station van Buenos Aires (New York, (AP) 25.2).

REDE RESTREPO.

In zijn begroetingsrede voor de President van Amerika wees de gezant van Columbia op het normale leven in zijn republiek, en prees hij de idealen van Abraham Lincoln, en sprak als zijn wens uit, dat hij na zijn zending zou kunnen getuigen de verhouding tussen Amerika en Columbia dieper en hechter te hebben gemaakt, met de persoonlijke wensen voor het welzijn van de President van Amerika eindigde hij zijn rede (Washington, (AP) 25.2)

MEN HOUDT WOORD, DOCH ER IS NOG CENSUUR

Het schijnt dat de censuur in Rusland werkelijk zal doen wat Molotof beloofd heeft. Naar men weet heeft Molotov in New York op de algemene vergadering van de Verenigde landen aanwezig beloofd, dat hij er voor zou zorgen, dat de journalisten vrij en onbelemmerd zouden kunnen schrijven, als zij op 10 Maart naar Moskou komen om de vredesconferentie te verslaan.

Het valt ten minste op, dat de laatste dagen geen enkel woord ook maar geschrapt wordt van de verslagen, die er over de conferentie worden gegeven, en bovendien gaat dat wat men bij de censuur inlevert zeer vlug door komt (Moskou, (AP) 25.2).

TSJANG KAI SJEK.

Heden keerde de Generalissimo Tsjang Kai Sjek terug naar Nanking, na een zeer snelle tocht gemaakt te hebben naar het front in Central China. Men meent dat dit bezoek van de Generalissimo in verband staat met de op handen zijnde nieuwe militaire verwikkelingen (Nanking, (AP) 25.2).

GEWROKEN.

Uit Singapore meldt men dat er zeven Japanse soldaten werden opgehangen plus nog drie Koreanen. De luitenant kolonel Nassagi Kazuo bekende, dat hij schuldig was aan het doodschieten van drie Engelse vliegers in Batavia. Deze misdaad werd gepleegd in 1945 (Singapore, (AP) 25.2).

VREDE MET JAPAN.

MacArthur vertelde aan een groep leden van het Congres, dat een formele vrede met Japan hem eerder mogelijk lijkt met Japan als wel met Duitsland, daar Japan meer democratisch te noemen is als Duitsland. Een van de bezoekers van MacArthur is de heer Norris Poulson van de Republikeinse partij, die samen met de secretaris voor binnenlandse zaken Krug een onderhoud had met MacArthur vertelde nog, dat MacArthur meent, dat een uitstel van de vrede een werkelijke belemmering is voor de bloei verdere van Japan en daarin schuilt ook een gevaar want intussen zou het mogelijk zijn, dat Japan werkelijk teveel afhankelijk zou gaan worden van Amerika, waar hij tegen opkwam (Tokio, (AP) 25.2).

GEEN AANSLAG OP TRUMAN.

Het Witte Huis beschreef het bericht dat door de Radio Luxemburg de wereld werd ingestuurd, als zou er een aanslag gepleegd zijn op Truman als volkomen ongegrond (Washington, (AP) 25.2).

OLIENIEUWS.

Gisteren stierf te Miami de oud-Voorzitter van de Standard Oil Company de heer Robert Wright Stewart (Miami, (AP) 25.2).

MEVR. VELLOSO.

De weduwe van de Braziliaanse diplomaat bij de Verenigde landen Velloso vertrok in gezelschap van haar dienstmeid en de secretaris voor Buitenlandse Zaken Mario Calabra naar haar vaderland. Op het vliegveld werd zij uitgeleide gedaan door de Braziliaanse gezant Aranha en leden van de Braziliaanse staf op het consulaat (Washington, (AP) 25.2).

FRANS VON PAPEN.

Von Papen in het kamp aangekomen moest onmiddelijk reeds naar de ziekenkamer gebracht worden. Hij zal hoger beroep aantekenen. (Neurenberg, (AP) 26.2).



Goede Sport?

Wat het Vaticaan tijdens de oorlog voor Nederland deed.

Interventie bij Duitsland en de Geallieerden.
Een wereld in zakformaat.

Bij de luisterrijke plechtigheden van heilig- en zaligverklaringen, zoals de laatste maanden in de St. Pieter gehouden trekt de tribune, bestemd voor de diplomatieke vertegenwoordigers bij het Pauselijk Hof, steeds de aandacht Die tribune is als een wereld in zakformaat: volkeren van verschillend ras, grote, machtige staten en kleine, minder belangrijke landen ontmoeten er elkander in den persoon van hun diplomatieken afgezant, die niet alleen het katholieke gedeelte van de bevolking, maar zijn land als één geheel bij het Vaticaan vertegenwoordigt. Want bij den Souverein van het Vaticaan bestaat niet de minste zweem naar hokjeszucht: zijn belangstelling en genegenheid en in vele gevallen ook zijn daadwerkelijke activiteit strekken zich uit tot allen, zonder **onderscheid van ras of godsdienst.**

Het land, dat zijn diplomatieken vertegenwoordiger op deze tribune laat, geeft openlijk blijk dit universele element in den Souverein van het Vaticaan niet te begrijpen. Het is ook in dit universele element, dat men de reden moest zoeken, waarom het Vaticaan een nuntius kan zenden, geaccrediteerd bij een regering van een land, waarvan de volksvertegenwoordiging het niet wenselijk of noodzakelijk acht diplomatiek vertegenwoordigd te zijn bij de H. Stoel. Dit is het geval met Zwitserland en deze toestand bestond ook tussen het Vaticaan en Nederland voor 16 Augustus 1944, de dag, waarop H. Majesteits Gezant en gevolmachtigd Minister jhr. mr M. van Weede zijn geloofsbrieven aan den Paus heeft overhandigd.

Een gezantschap bij het Vaticaan heeft ook grote informatorische waarde. Alhoewel voor alles moet worden vastgesteld, dat het Vaticaan en in het biezonder de Pauselijke Staatssecretarie zich niet mengt in de politieke vraagstukken van de verschillende landen, mits deze politiek de godsdienstbelangen niet raakt, ontvangt de Staatssecretarie echter wel rapporten over politieke toestanden uit de landen waar het Vaticaan een vertegenwoordiger heeft. Hieruit volgt, dat het Vaticaan het best georganiseerd informatiebureau der wereld is op internationaal gebied.

Door zijn dagelijkse omgang met de hoogste kerkelijke autoriteiten, met de leden van de Romeinse Curie, zal de gezant bij het Vaticaan in staat zijn zijn regering van voorlichting te dienen over de denkwijze van het Vaticaan aangaande godsdienstige, politieke, sociale, economische problemen; daartegenover zal de gezant aan deze kerkelijke autoriteiten de denkwijze en de houding van zijn regering duidelijk en volledig kunnen verklaren ten opzichte van bepaalde vraagstukken, waaraan wellicht godsdienstige belangen verbonden zijn en zo verkrijgt men een samenwerking en onderling begrip, welke noodzakelijkerwijze ook grotere onderlinge waardering met zich meebrengen.

Het grote nut van het diplomatiek corps bij het Vaticaan is vooral gedurende de lange zes oorlogsjaren gebleken. Toen gedurende de twee dagen, volgend op de oorlogsverklaring van Italië aan Engeland en Frankrijk — 10 Juni 1941 — in alle legatiegebouwen van de diplomatieke vertegenwoordigers der geallieerde mogendheden bij het Italiaanse Hof druk gepakt werd, daar deze diplomaten in de avond van 12 Juni met een extra-trein Rome en Italië moesten verlaten, verlieten de bij het Pauselijk Hof geaccrediteerde diplomaten van dezelfde mogendheden ook hun residenties in de stad, maar hun verplaatsing was veel eenvoudiger, daar voor hen apartementen waren beschikbaar gesteld binnen de neutrale Vaticaanstad zelf. Maar daarom was het hun ook mogelijk gedurende die jaren ontelbare malen aan de Pauselijke Staatssecretarie de gevallen te rapporteren, waarin hun regeringen de bemiddeling van den Souverein van de Vaticaanstaat inriepen in alle noodgevallen, welke de oorlog met zich meebrengt, zoals o.a. verzachting in de toestanden van gedeporteerden en geëvacueerden, bemiddeling in gevallen van het gevangen houden of het terechtstellen van gijzelaars, voorziening in voedselnood, om slechts enkele der voornaamste en meest droevige gevallen op te noemen, welke dan door het Vaticaan langs den Duitsen gezant te Rome of den Pauselijken Nuntius te Berlijn met de Duitse regering behandeld werden.

Ook voor Nederland heeft het Vaticaan meerdere malen in de bovengenoemde gevallen zijn bemiddeling verleend. Toen in Januari 1945 Z. Hoogw. Excellentie de Bisschop van Roermond de hulp inriep van de H. Stoel om de gevreesde evacuatie van de bevolking van het toen nog door de Duitsers bezette gedeelte van Limburg te verhinderen, heeft de Pauselijke Staatssecretarie den Nuntius te Berlijn opgedragen bij de Duitse regering er op aan te dringen deze evacuatie, indien zij beslist noodzakelijk was, zo humanitair mogelijk te doen geschieden. Aan deze Pauselijke interventine is het wellicht te danken, dat de bevolking van Limburg niet naar Duitsland gevoerd is, zoals aanvankelijk de opzet was, maar binnen de grenzen van Nederland gebleven is.

In Maart van hetzelfde jaar bereikten de Pauselijke Staatssecretarie verzoeken tot hulp om te voorzien in de voedselnood van West-Nederland. Deze verzoeken vonden diepe weerklank in het hart van den Paus, die daarom onmiddellijk door de Pauselijke Delegaten in Washington en



KARDINAAL DE JONGH.
De Paus bemoedigde Hem in Zijn streven.

Londen bij de Regeringen van de Verenigde Staten van Amerika en Engeland erop aandrong in die nood op de een of andere wijze te voorzien.

In dezelfde maand Maart deed het Vaticaan, ingevolge een verzoek van het bestuur van de universiteit van Leiden om deze stad voor oorlogsgeweld te sparen, nogmaals een beroep op de twee hierboven genoemde Regeringen.

De successen, door de Pauselijke diplomatie in die barre jaren geboekt, zullen eens de gouden bladzijden vormen van de geschiedenis van het Pausdom.

De Tijd.



CURAÇAO, DOOR EVOLUTIE NAAR HET NIEUWE RIJKSVERBAND.

„Een praatje aan het ontbijt" met den Statenvoorzitter.

Het grote tekort in de belangstelling voor onze Overzeese Gebiedsdeel is de laatste tijd in Nederland wel op pijnlijke wijze aan de dag getreden. Weliswaar hebben velen met betrekking tot na-



DR. DESERTINE.

oorlogse gebeurtenissen in de Oost zich een oordeel aangematigd ten aanzien van de gedragslijn, welke Nederland daar heeft te volgen om de verhoudingen op nieuwe leest te schoeien, maar dit berustte slechts zelden op gedegen kennis en hartelijke belangstelling meer op politieke of andere persoonlijke motieven.

Geringer nog dan ten aanzien van Oost-Indië is het medeleven van ons volk met ons gebiedsdeel in de West. Wat weet de gemiddelde Nederlander b.v. van Curaçao. En weet hij er misschien iets van door familiebetrekkingen of zakenrelaties, wat er in politieke zin ook daar gegroeid is onder de door de oorlog snel gewijzigde omstandigheden is voor hem veelal een gesloten boek.

Uit de korte berichtgeving in de hedendaagse kleine krant mag als bekend worden aangenomen, dat men weet, dat ook daar op Curaçao gestreefd wordt naar vernieuwing van de verhoudingen tot het moederland. Twee commissies kwamen door de lucht naar Nederland om de wensen kenbaar te maken en nog zeer onlangs was gouverneur Kasteel enige weken hier, waarbij deze aangelegenheid in het centrum der besprekingen met minister Jonkman moet hebben gestaan.

Uit de eerste hand.

Zo hadden we geluk, toen deze dagen de weg van een vooraanstaand ingezetene van Wilemstad, nl. dr. A. W. J. M. Desertine, lid van het Hof van Justitie aldaar, voorzitter van de Staten van Curaçao, waarin hij al sedert 1936 zitting heeft, den onzen kruiste. Dat had minder kunnen treffen bij een beroep aan ons krantenbedrijf en later aan de ontbijttafel in „De Doelen", om uit de eerste hand iets te horen over wat er ginds op Curaçao leeft en van Nederland verwacht wordt. Wij waren heviger in onze belangstelling hiervoor gewekt, omdat juist temidden van de spanningen rond de ontwerpovereenkomst van Cheribon de aankondiging was gekomen, dat een parlementaire commissie, vertegenwoordigend de voornaamste politieke partijen, benoemd was om in het begin van het volgend jaar een soort tegenbezoek aan Curaçao te gaan brengen.

Wat in de Oost de revolutie is, kan in de West de evolutie heten. Ook hier is doorgebroken de wens tot grotere medezeggenschap in eigen huis, tot het verkrijgen van een gelijkgerechtigde positie in het nieuwe Rijksverband, maar men zoekt het hier langs de lijnen van geleidelijkheid. Onder de 15 leden van de Staten van Curaçao — 10 worden gekozen, 5 door den Gouverneur benoemd — zijn er natuurlijk wel graduele verschillen over de wijze, waarop de hervormingen moeten tot stand komen, maar, aldus Dr. Desertine, het gevoel, dat er verandering moet komen, wordt algemeen gedeeld. Een dergelijke evolutie is trouwens niet tegen te houden temidden van de huidige wereldomstandigheden. Aan het oude koloniale systeem moet een einde komen.

In hoeverre van dit systeem nog sprake kan zijn? De heer Desertine wees ons als voorbeeld op de machtspositie van den Gouverneur. In een zuiver democratisch stelsel past het niet meer, dat een zo grote macht is gelegen bij de Executieve. De ontwikkeling van de bevolking van dit Nederlandse eiland steekt zeer gunstig af bij de andere Antillen-gewesten, er is weinig analphabetisme, de inheemsen zijn geboren linguisten, er zijn prima zakenmensen. En zo hoorden wij hartelijk getuigen over onze rijksgenoten daarginds, met een pleidooi voor de uitwisseling van krachten met Nederland, ook van ambtenaren. Onze gastheer verheugde zich er over, dat de belangstelling in ons land voor de West groeiende is.

De twee commissies.

Wij spraken natuurlijk nog over het feit, dat Commissie I naar Nederland werd nagereisd door Commissie II, wat hier nooit recht begrepen is. De eerste Commissie was uitgezonden door de Staten, maar in de Raad van Bestuur, het adviserend lichaam van den Gouverneur — te vergelijken met onzen Raad van State — achtte men dit optreden te overhaast en zo werd individueel een tweede vertegenwoordiging gezonden.

Vermelding dient wel de uitlating van dr. Desertine, hoezeer de Statencommissie getroffen is geweest door de tegemoetkomende houding van de Nederlandse Regering, met hoe grote waardering gesproken werd over den Minister van Overzeese Gebiedsdelen en zijn adviseurs. Wanneer de leden vertellen van de ontvangst door Hare Majesteit de Koningin, dan laait het enthousiasme op en klinkt ontroering in de stemmen. Het goede, eerlijke resultaat kan dan ook alleen door een sfeer van wederkerige waardering en vertrouwen bereikt worden.

En nu de parlementaire Commissie?

Mijns inziens, aldus de Statenvoorzitter, zal men wellicht in Curaçao niet recht de portée van deze uitzending begrijpen. De commissies uit de West zijn in Nederland de belangen wezen voorleggen en men zal zich wellicht afvragen, is dit contra-bezoek nu zuiver belangstellend? Als dit inderdaad het geval is, dan moet een dergelijk bezoek ten zeerste toegejuicht worden. Maar dan moeten ook naar Nederland worden teruggekeerd met een gedegen parate kennis van onze West-Indische gebiedsdelen, een kennis welke vruchten afwerpt en die ons de rillingen bespaart over de nog steeds heersende onkunde. Dan zal het geld, dat voor deze uitzending wordt besteed, niet zijn weggesmeten.

En terwijl de Statenvoorzitter verder vertelde, moesten we onwillekeurig denken aan onze zwaarbelaste schatkist, wanneer het hier zou betreffen een snoepreisje voor deze vertegenwoordigers uit de politiek. De parlementaire commissie had er dan maar moeten zijn, toen de gasten uit de West over waren. Is het nodig nog te vertellen, dat deze Commissie helemaal niets gemeen heeft met de Commissie-Generaal in de Oost!

Dan hadden we het nog over Suriname, het gewest, waarmee het contact op Curaçao nog niet zo groot is als wenselijk is, al wonen er wel een 2000 families van daar. Tijdens de oorlog was er op economisch gebied meer dan tevoren contact en vóór de stap ten aanzien van de nieuwe verhoudingen is er overleg gepleegd om gezamenlijk de wensen van West-Indië bij de Regering te gaan voorleggen. Op de politieke basis bleek principieel volkomen overeenstemming.

Over het accoord van Linggadjati werd bij het onderhoud niet ingegaan. Wel werd door Dr. Desertine nog even aangevoerd, hoe terecht minister Jonkman er voor waarschuwde zich niet blind te staren op onze Grondwet, aangezien vooral buiten Nederland gevoeld wordt, dat deze niet bij is.

Onze eindindruk van het „praatje bij het ontbijt?" Met een evolutie in Curaçao, waar men niet te maken heeft met zo'n grote verscheidenheid van volken als in de Oost en waar geen bezetter uit de oorlogsjaren de vruchten van zijn misdadig werk als erfenis heeft achtergelaten, zal het wel goed komen!



WANDELMARS K.S.C.

Zij, die mee willen doen aan de wandelmars rond het Schottegat dienen zich uiterlijk Vrijdag op te geven. De start is deze keer op Pietermaai, waar men om twee uur mag vertrekken.

CURAÇAO — TRINIDAD.

Er komt een groep spelers uit Trinidad enkele wedstrijden spelen tegen het elftal van Curaçao.

De spelers arriveren op Donderdagmiddag a.s. Hun spel is reeds bekend uit hun bezoek van enkele maanden geleden, het is het bekende openspel, dat juist zo goed is voor onze jongens daar men hier spel kort houdt.

De wedstrijden Curaçao — Trinidad zullen Zaterdag en Zondag a.s. verspeeld worden. Men zal deze zeer interessante wedstrijden opluisteren door muziek. De club „Club de Leones" schonk een beker voor Zondag.

CURAÇAOSCHE ELFTAL TEGEN TRINIDAD.

Hato
J. Pietersz Matrona
Korps Mercera Giribaldi
Heyliger G. Pardo Juliana Isebia
Bernabela

Reserves: E. Vos, Pinedo, Luciana, Vlinder, A. de Lannoy, Mathilda, M. Jansen, P. Coffie, Felipa, Berkenveld.



CONSERVENFABRIEK.

Naar we vernemen zal er op Sint Maarten een conservenfabriek worden opgericht. Dat geeft wat leven in de brouwerij. We juichen het plan ten zeerste toe.

GEDENKMONUMENT.

Op de Bovenwinden heeft men ook goed feest gevierd, doch vooral op St. Maarten heeft men gratie weten te geven aan de feestviering. Men onthulde daar op de dag van de feestviering een monument ter herinnering aan het bezoek van Prinses Juliana. Een mooi idee om de gedachte aan dat bezoek levendig te houden.

Het monument is opgetrokken uit gele baksteen. Het is klein (alles is klein boven) doch het is zeer sierlijk. Het staat recht tegen over het courthouse. Uitvoering is van de heer Cuyck van Openbare Werken.

EEN FELICITATIE DER FRANSEN.

Sinds admiraal de Ruyter de vrede heeft gesloten op Sint Maarten leeft men daar rustig naast elkaar. Op één eiland wonen de Fransen en de Nederlanders broederlijk naast een. Men leeft mee met elkaars wel en wee. Toen dan ook de vorige week de Nederlandse kant in volle festvreugde was, kwam er ook belangstelling van de Franse kant op heel originele wijze. Het Franse vliegtuig van de Franse luchtmaatschappij kwam laag aangevlogen versierd met grote rood wit blauw en oranje linten. Dat was de felicitatie van de Franse kant.

Na enkele sierlijke draaien verdween het vliegtuig. De Nederlandse kant apprecieerde deze felicitatie zeer.

Rondom Marijke.

SINT MAARTEN VIERDE FEEST.

Het was om half negen toen Dinsdagmorgen het bericht kwam, dat het huis van Oranje een Prinses rijker was geworden.

De klokken begonnen te luiden, een ieder tooide zich in Oranje of droeg althans een Oranje cocarde. De kinderen prijkten met haar Oranje strikjes in de haren en jongens joelden door de straten en allen toonden dat het eilandje in een feeststemming heerste.

Reeds om drie uur in de ochtend begon de feestelijkheden, ofschoon niet officieel. Auto's begonnen te toeteren en de klokken begonnen te luiden. De mensens harten werden opgewekt. Er is een Oranjetelg geboren en dat gebeurt niet dagelijks.

De verkenners zetten de feestelijkheden officieel in. Met een mars door de straten kondigden zij het begin der plechtigheden aan.

Na de mars der padvinders vonden de dankdiensten in de R.K. en Methodistische kerken plaats. Hierna werden de volksspelen ingezet met het zogenaamde ingezeepte boegspriet lopen, welke op zichzelf een hele kunst bleek te zijn.

Om ongeveer negen uur was er een aubade van de schoolkinderen onder leiding van den heer Leonel Conner. De kinderen zongen vol smaak en verschillende klassen waren in biezondere costuums getooid, zodat het een kleurrijk en zonnig gezicht werd.

Het hoogtepunt werd bereikt bij de onthulling van een monument ter herinnering aan het bezoek van Prinses Juliana. Het klein maar zeer sierlijk in gele baksteen opgetrokken monument werd geplaatst in het front van het courthouse omringd door een nieuw aangelegd grasperk.

Na de onthulling werd op plechtige wijze het Wilhelmus gespeeld en hierna volgde de installatie van een verkenner.

Tegen het middaguur gingen de vooraanstaanden naar het huis van den gezaghebber waar naar smaak en lust een heildronk werd uitgebracht op de nieuwe Prinses. De middag werd gevuld met volksspelen waaronder voornamelijk het paardenrennen een groot succes werd.

Des avonds werd een openbare bioscoop voorstelling gegeven met een rolprent over een parade die gehouden werd ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Beatrix. Deze rolprent wekte algemene applaus op. Ten slotte werd een fakkeloptocht georganiseerd waaraan geheel Sint Maarten deel nam.

Sint Maarten heeft met deze feesten zijn aanhankelijkheid aan het moederland getoond en men kan gerust zeggen dat een ieder op dit eilandje naar harte lust heeft feest gevierd ter gelegenheid van de geboorte van hun nieuwe prinsesje. Lang leve het koninklijk Huis. Lang leve Prinses Marijke. Oranje boven...



IJS.

Met ijsbrekers tracht men de Baltische zee nog open te houden. (Londen, (AP) 26.2).

KARDINAAL FAULHABER.

Uit Munchen wordt nader bericht, dat Kardinaal Faulhaber het verzoek van de Latijns Amerikaanse vrouwen heeft ondersteund. (Munchen, (AP) 26.2).

NA-OORLOGSE SPANNINGEN.

Het was opvallend, dat H. M. de Koningin in haar oudejaarsrede voor het grootste gedeelte sprak tot en over de helden en slachtoffers van het verzet en zelfs een nadrukkelijk beroep deed op hun idealisme en hun goede wil. Steeds heeft de Koningin, op velerlei wijzen, laten blijken, dat zij zich biezonder tot hen aangetrokken voelt. Dat zij zich thans speciaal tot hen richtten om hun gehele persoon te geven bij de arbeid voor de vrede, bewijst wel, hoe juist onze Koningin, als een bezorgde en medelevende moeder van ons volk de spanningen aanvoelt, die er in dit volk na de bevrijding zijn ontstaan.

Die spanningen, welke wel niemand kunnen zijn ontgaan, zijn gegroeid grotendeels rond het probleem der politieke delinquenten en dat der illegaliteit. Het wegnemen van deze spanningen, wat een absolute voorwaarde is om weer tot een normale maatschappij met vredesverhoudingen te geraken, zal dan ook voor een belangrijk gedeelte van genoemde twee groepen afhangen.

Dat behoeft voor de illegaliteit niet te betekenen dat alles vergeten moet worden alsof het niet gebeurd ware. Integendeel. De herinnering aan het gebeurde kan juist het idealisme levend houden en aldus bezielend en inspirerend werken. Doch men vergete dan ook niet, dat het vele negatieve werk in het verzet verricht een positief doel had: de vernietiging van den vijand om daardoor den vrede te winnen. En nu de vijand materieel verslagen is, is de periode aangebroken om geheel en al positief werk te verrichten. Voor laat en wrok is daarbij geen plaats.

En al heeft de illegaliteit misschien gegronde redenen tot ontevredenheid, dan mag dat nog geen motief zijn om van haar kant vergevingsgezindheid te weigeren. Zij moet zich, evenals tijdens de bezetting, ook nu van de beste zijde laten zien en alles over hebben om de maatschappij weer gezond te maken.

Dat de illegaliteit in haar algemeenheid bij het Nederlandse volk niet al te populair is, neme zij niet te zwaar. Er zijn per slot van rekening te veel lieden, die zich ten onrechte het etiket der illegaliteit hebben gegeven ten eigen bate. En van de andere kant vergete men niet, dat zeer velen, die in stilte en ongemerkt belangrijk illegaal werk hebben gedaan, juist in het misbruiken van de naam der illegaliteit de aanleiding hebben gevonden zich van de „officiële" illegale wereld afgekeerd te houden.

Hoe het ook zij, en hoe moeilijk het in bepaalde gevallen ook mag vallen, ook en vooral de oud-illegale werkers zul'en moeten trachten in de politieke delinquenten die na hun berechting in de samenleving terugkeren, hun medemensen te zien. Dit eist vooral van sommigen misschien een strenge zelfdiscipline, maar de christelijke naastenliefde en het welzijn van het vaderland, waarvoor zij streden, eisen dit van hen.

Omgekeerd legt dit echter ook aan hen, die in de bezettingstijd aan de verkeerde kant van de scheidslijn stonden, biezondere eisen en plichten op. Zij behoeven niet schuw rond te lopen of het hoofd met schaamte in het zand te steken. Maar de beoefening van de christelijke deugd van nederigheid is voor hen toch een aanbevelenswaardige zaak. Zij dienen te beseffen, dat hun alleen een houding past, die in overeenstemming is met een waarachtig berouw over hun vroegere houding en daden.

Wanneer men van ons vok en van de oud-illegalen in het biezonder vraagt, dat zij de ex-politieke-deliquenten een redelijk kans op rehabilitatie in de maatschappij geven, dan mag men van de berechten ook vragen, dat zij op zijn minst van iedere uitdaging onthouden en niet beginnen met hoog van de toren te blazen.

Aan beide zijden is zeer veel tact en zeer veel zelfbeheersing nodig, wil men de opgeroepen spanning niet ten eeuwige dage — ten detrimente van ons eigen dierbaar volk — laten voortduren.

MATT TALLBOT.

De Ierse bootwerkers uit Dublin, waarover men veel spreekt als een werkelijk heilig man, zal misschien tot de eer der altaren verheven worden. Men zal in het voorjaar van dit jaar het proces van zijn zaligverklaring te Rome trachten in te leiden.

MACHTS-UITBREIDING VAN DE STANDARD OIL.

De machtige Amerikaanse aardolietrust „Standard Oil" heeft door de „grootste petroleumtransactie van alle tijden" belangrijke belangen verworven in de Anglo-Iranian Cy en de Arabian Oil Cy. Hierdoor wordt het deze laatste maatschappij te mogelijk een oliepijpleiding te bouwen van Dhahran aan de Perzische Golf naar de Middellandse Zee. Deze leiding zal grote strategische betekenis hebben, wijl men verwacht dat de Arabische olievelden binnen enkele jaren tot de rijkste der wereld zullen behoren. Doordat nu de Anglo-Iranian Cy onder de invloed gebracht wordt van de Standard Oil, hebben de Amerikanen weer een aanzienlijke voorsprong verkregen op de Engelse in de Engels-Amerikaanse strijd om de aardolie van het Midden-Oosten. De Engelse ochtendbladen vermelden dit nieuws dan ook met grote koppen. Het accoord voorziet o.a. in de verkoop van grote hoeveelheden aardolie aan de Amerikaanse maatschappijen.

CURAÇAO

STATIONGEBOUW HATO.

„Het nieuwe stationgebouw op Hato zal Zaterdag 1 Maart a.s. plechtig worden geopend. Naar men weet is het een station Curaçao waardig. De schilderingen in het gebouw werden aangebracht door de bekende schilder Rolf Kenkes, die onsz eide dat hij zijn beschildering „atmosphetisch" heeft gehouden.

PIER SCHOTTEGAT.

Men is in het Schottegat volop bezig met het aanleggen van een pier. De werken vorderen goed.

KATHOLIEKE PARTIJ.

Bij de rede op de bijeenkomst van Maandag jl. te Pietermaai werd bekend gemaakt, dat het autonomie fonds steeds groter wordt, men heeft nu reeds 3000 gulden. Men sprak van de stichting van een kantoor met een advocaat. Een soort „Dr. Schaepmanhuis" moet het worden.

COMICS.

Reeds jaren lang wordt de jeugd van Amerika en ook van Curaçao gepakt door de comics „verhalen in plaatjes", zo snel en zo fantastisch als maar mogelijk.

In Amerika heeft men nu het vorig jaar ook het evangelie verteld in Comic vorm uitgegeven. Wij zijn eigenlijk blij te kunnen melden, dat dit een vergissing is geweest, het werd geen succes. De kinderen grijpen er niet naar.

Het heilige leent zich ook niet voor zo iets. Nu zal men het beter proberen, men zal trachten de verhalen méér achtergrond te geven en er mag dan wel eens een pater in optreden, doch het wordt geen uitgesproken religieus verhaal.

De Comic van Martinus de Porres, die hier op Curaçao verspreid werd, deed het heel goed, ofschoon het verhaal van de wonderen van Martinus wel wat erg ging lijken op een verhaal van een superman bij wie ook alles mogelijk is. De geweldigheid van de wonderwerker uit Chili liggen in de lijn van de geweldigheid van de superman.

DE REIS VAN DR. A. DE BONDT NAAR CURAÇAO.

De reis van Dr. A. de Bondt naar Curaçao bewijst weer eens welke mogelijkheden de moderne techniek opent, ook in het kerkelijk leven. Verleden week Vrijdag handelde de Kerkeraad der Geref. kerken van 's Gravenhage-West over moeilijkheden welke in de Geref. kerk op Curaçao, blijkens bij de Haagse Kerkeraad ingekomen berichten, gerezen zijn, moeilijkheden, welke o.m. ook verband houden met de quaesties, die hier te lande geleid hebben tot de scheuring in de Geref. kerken en het ontstaan der Geref. kerken, onderhoudende art. 31 K.O. De Kerkeraad achtte het gewenst, dat Dr. A. de Bondt zo spoedig mogelijk naar Curaçao zou vertrekken om daar in de kring der Geref. kerk, die in organisatorisch kerkverband behoort tot de kerk van 's Gravenhage-West, besprekingen te voeren. De volgende dag werd na overleg met Generale Deputaten, begonnen met de voorbereiding

van de reis. En reeds Donderdagmiddag vertrok Dr. de Bondt met de „Rotterdam" van de K.L.M. van Schiphol naar New York, vanwaar hij Vrijdag hoopte verder te vliegen naar Curaçao om daar Zaterdagmiddag aan te komen. Hoe kort is het nog geleden, dat de mogelijkheid voor zulk een persoonlijk contact, dat in quaesties als deze van zo grote betekenis kan zijn, zeker een maand zou hebben gevorderd?

MENEER VAN EYK MAAKT EEN GRAPJE.

Foei!

De „Amigoe" schrijft over de Reclasseringscommissie:

„Het is natuurlijk niet slechts de bedoeling, om na de misdaad, doch ook, zoals het doel uitdrukt vóór en tijdens de misdaad de helpende hand te bieden".

Wij hopen slechts, dat de Commissie hierbij niet in aanraking zal komen met de politie.

„CURAÇAO HEEFT DE PRIMEUR", SCHREEF DE TIJD.

De Tijd schreef een uitvoerig artikel over de feestviering op Curaçao, want daar was men het eerst van allen er bij. In het blad van 18 Febr. meldt de Tijd, dat men gisteravond 17 Febr. op Curaçao reeds wist dat er een prinsesje was geboren, men heeft goed geluisterd naar de Curom en men drukt in het blad van Dinsdag reeds af, wat wij allemaal voor feesten hadden. De Curom kwam heel goed door: Hier dat artikel.

CURAÇAO REEDS MAANDAGAVOND IN FEESTSTEMMING.

B.B.C. bracht het eerste bericht.

Het blijde nieuws van de geboorte van het nieuwe Prinsesje werd het eerst wereldkundig gemaakt door de B.B.C. althans...

„Er is een Prinsesje geboren" weerklinkt een Hollandse stem door de aether. „Vervolgens de B.B.C. maken moeder en kind het goed" en zonder enige verdere aankondiging weerklinken vaderlandse liederen, die blijkens het af en aanzwellen kennelijk van een overzees station afkomstig zijn.

Het is nauwelijks kwart voor vier in de morgen en de eerste opwinding van het bekendworden van het langverwachte nieuws is nog niet eens geheel over. Buiten is het stil en donker, maar ergens op de wereld weerklinken reeds vreugdeklanken ter gelegenheid van het blijde nieuws. Lang blijft de onzekerheid niet bestaan, en dezelfde stem van zo even verklaart „Wij maken U er op attent, dat belangrijke mededelingen van de Oranjevereniging Curaçao zullen volgen."

Curaçao heeft dus de primeur! Voor onze landgenoten in de West is het pas 8 uur Maandagavond en het vrolijke programma van „Toen onze mop een mopje was" of tot „Bij de molen" toe zal zeker niet nalaten de feeststemming er in te brengen. „Het vuurwerk is eerst hedenmiddag aangekomen en kan dienovereenkomstig niet Morgenavond, op Nationale Feestdag, doch pas op Woensdagavond om 9 uur ontstoken worden" deelt de Curom mee. Het feestprogramma voor morgen, wat voor ons al vandaag is, blijkt: om 8 uur een aubade, om 9 uur Kerkdienst en om kwart voor 12 een toespraak van den programmaleider te bevatten. Onze vrienden „over there" zijn ons blijkbaar een heel eind voor echter op één punt na. Want als bij ons de klok kwart voor vijf aanwijst herhaalt de omroeper zijn mededeling: „Er is een prinsesje geboren. De tijd van geboorte is ons nog niet bekend."

De Tijd 18 Febr.

EEN BRIEF OVER CURAÇAO IN EEN HOLLANDSE KRANT.

Kerstfeest op Curaçao.

Er is niet veel verbeelding voor nodig om te weten of aan te voelen, dat de Kerstdagen en de Oudejaarsavond in ons Westindische gebiedsdeel Curaçao op andere wijze en onder geheel andere omstandigheden worden gevierd dan bij ons in Nederland.

Wanneer men het over de Kerstdagen heeft, veronderstelt men sneeuw op de landen en in de straten, een warme kachel binnen en op die kachel een pot met chocolade. De chocolademelk kent men op Curaçao, maar daar houdt het ook mee op. Het is een eiland van wild en warmte. Alhoewel de passaatwind voor een bijna voortdurende en prettige bries zorgt, is het er altijd warm October en November b.v. zijn de warmste maanden van het jaar. Dan laat de toch altijd wel aangename bries verstek gaan. De temperatuur is altijd tussen de 80 en 90 gr.

Men doet al zijn best om voor de Kerstdagen een sfeer te scheppen, die wij hier in Nederland kennen. Men slaagt daarin uiteraard maar ten dele. Al vervult men dan zijn kerkelijke plichten en al heeft men dan, algemeen genomen ten minste, een flinke geïmporteerde attributen, er ontbreekt toch altijd die warmte, gezellig sfer, di men hier in Nederland kent. Dit gebrek aan „warme" sfeer komt hoe paradoraal het ook moge klinken, door de warmte. Muskieten ontbreken niet op het appèl. Die zijn er in overvloed.

De Nederlanders echter, die in dienst zijn van de Curaçaose Scheepvaart Maatschappij en van de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij hebben, wat de muskieten betreft, een belangrijke streep voor. Zij leven in een aparte gemeenschap, in een soort dorp, dat Emmastad heet. Zij gaan wel eens naar Willemstad de „hoofdstad" van Curaçao, maar hebben toch, over het algemeen weinig contact met de rest van het eiland. Zij geven zich, uitzonderingen daargelaten, niet al te veel moeite om zich in de psyche van den Curaçaoënaar te verdiepen.

Maar wij dwalen van ons onderwerp af: Kerstmis en Muskieten. De muskieten schijnen iets tegen te hebben op de olielucht en zoeken het elders op het eiland. Men moet op Curaçao gewoond hebben om te weten, welk voordeel dit is voor de lieden, die door de olie-maatschappij geëmploeerdy zijn en op het oliedorp, dat de Isla heet, gehuisvest zijn. Verreweg het grootste deel van de Nederlandse Nederlanders geïmporteerd als het ware uit ons lage land, wonen op de Isla, waarmee wij zeggen willen dat de andere Kerstfeest-vierenden, die in Willemstad of daaromtrent wonen, de muskieten als onwelkome gasten moeten binnenlaten. Deze onaangename insecten, die het leven zo zuur maken bederven met hun venunig steken en irriterend zoemen veel van de Kerstvreugde.

En al is er dan een Kerstboom en dan Kerstverhalen voorgelezen: er is geen kachel men eet meer ice-cream dan men chocolade-melk drinkt en er zijn duizenden muskieten en helemaal geen sneeuwvlokken. De warme sfeer ontbreekt. De warmte is te overvloedig.

Kerstmis op Curaçao: hitte en muskiet.

LUCHTVERBINDING MET DE WEST 1 JAAR GELEDEN HERSTELD.

Reeds spoedig na de bevrijding begon de K.L.M. met voorbereidingen voor de dienst over de Atlantische Oceaan. In de eerste plaats werd daarbij gelacht aan het herstel van de luchtverbinding met West-Indië, het enige gebiedsdeel waar de diensten van onze nationale luchtvaartmaatschappij gedurende de oorlog niet waren gestaakt, integendeel, zich belangrijk hadden uitgebreid. De dienst op Nederlands-Oost Indië was reeds op 10 November 1945 hersteld. Directe aanleiding tot de verwezenlijking van dit plan was een verzoek van de Bataafse Petroleum Maatschappij tot vervoer van haar personeel naar de West.

Juist 1 jaar geleden, op 14 Februari 1946, startte de bekende auteurvlieger A. Viruly onder grote belangstelling van Schiphol voor de eerste vucht naar Curaçao en daarmede was de verbinding met dit gebiedsdeel hersteld. Op 6 Juni werd het een geregelde dienst, die 1 maal per week gevlogen, hoewel daarnaast nog steeds extra vluchten voor de B.P.M. werden gemaakt. Tot die datum werd via Dakar in West-Afrika en Natal, op de Noord-Oostelijke punt van Brazilië gevlogen, doch daarna liep de route over New York: een aanzienlijk kortere weg.

De verbinding met de West verheugde zich, sinds haar wedergeboorte in een onverfaluwde belangstelling. Eenmaal in Curaçao kan men zich met een der moderne vliegtuigen van het West-Indisch bedrijf der K.L.M. snel en comfortabel verplaatsen verplaatsen naar alle belangrijke landen en steden om de Caraibische Zee.

Op 14 Februari 1947 startte gezagvoerder Moorehead voor een extra vlucht naar Curaçao ten behoeve van de B.P.M. met de Douglas PH-TAP „Paramaribo".



BUISSERET ALS CANDIDAAT.

Op de veiligheidsraad van de verenigde naties stelden de Belgische afgevaardigden voor, om den Belgischen minister van Buitenlandse Zaken, Auguste Buisseret als candidaat te stellen voor het stellen voor het gouverneurschap van Trieste. (Aneta, 25.2).

TREIN ONTSPOORD.

Ten Westen van Tokio is er een trein ontspoord waarbij 176 doden te betreuren valt en 250 zwaar gewonden. (Aneta, 25.2).

EEN TELEGRAM VOL HOOP.

Een zekere Willem Runderkamp, wonende te Volendam heeft acht dochters en een zoon. Na de geboorte van het vierde prinsesje stuurde hij het volgende telegram naar het Koninklijk Paar: **„Van harte gefeliciteerd. Houdt goede moed. Na acht dochters kregen wij een zoon".** (Aneta, 25.2).

CHINESE OORKONDE.

Ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Marijke heeft de Luitenant Generaal van Indonesië een Chinese Oorkonde ontvangen. (Aneta, 25.2).

MEN BEGINT WEER.

Een Aneta correspondent in Nederlands Indië meldt dat de Philipsfabrieken te Soerabaja per 1 Maart weer in bedrijf zullen treden. (Aneta, 25.2).

VAN DIJK TER DOOD VEROORDEELD.

Tegen de 42 jarige jood S. van Dijk is de doodstraf geëist. Tijdens de oorlog hielp hij de Duitse Sicherheitdienst om zijn rasgenoten gevangen te nemen. (Aneta, 25.2).

ANETA NIEUWS.

Aneta meldt dat de Bloemfonteiners op hun parade tocht door Willemstad door een grote menigte luide werden toegeluichd.

De kamerheer van H.M. de Koningin baron van Welderen Rengers is gestorven.

De organist van Maastricht Jan Willem Hendriks orgelbouwer stierf Maandag jl. Ook [illegible] van Mgr. Verriet.

Professor Carl Romne, die de binnenlanden van Java bezoekt, zal deze week per vliegtuig naar Holland terugkeren.

Soekarno opende in Malang het voorlopige Indonesische parlement. Er is ook een Aneta correspondent aanwezig. Het parlement gaf instemming blijk met de gevolg de politiek in het afgelopen jaar.

NOORDZEE EEN POOLLANDSCHAP.

De Noordzee vertoont een beeld van de Poollandschap met zijn ijsvelden. Vele boeien die dienden voor het geven van de mijnvrije passages zijn weggeslagen. Van de twee vaargeulen naar Engeland is slechts de Harwichroute bevaarbaar. (Aneta, 25.2).

SLECHTS EEN OPLOSSING.

Op een congres van de Katholieke werkgeversverenigingen zeide Dr. Hirschfeld, vroeger secretaris van de handel en nijverheid, dat, zelfs al zou Holland de grootst mogelijke medewerking van de geallieerden ontvangen om de handel met Duitsland te herstellen, toch niet in staat zou zijn de handel op de vooroorlogse niveau te brengen. De doctor zeide dat de verdere ontwikkeling van de Nederlandse industrie afhing van de verwerkelijking van de Nederlandse aanspreken in Duitsland. De enige oplossing zal zijn, aldus Dr. Hirschfeld, een langdurige geallieerde bezetting van Duitsland (Aneta, 25.2).

De toekomst van de Missie op Java

door

C. DE QUAY, S.J.

Zou het in Indië weer in orde komen? Dat is de stereotiepe vraag, waarmee bijna alle gesprekken worden ingediend van hen, die belang stellen in Indië en de Missie. Een simpele vraag is het, maar die ons terstond midden in allerlei problemen werpt. Een gevaarlijke vraag is het voor den missionaris, die buiten alle echt-politieke quaesties behoort te blijven.

Het gemakkelijkste, wat men tegen zulk een frontaanval op de voorzichtigheid in een zo netelige quaestie doen kan, is wel het antwoord aan den ondervrager overlaten. Men kan immers „ja", of „neen" op die vraag te horen krijgen, precies zoals men het verkiest. Dat hangt er slechts van af, wat men onder dat „in orde komen" verstaat.

De vraag is mij echter zo dikwijls gesteld, dat ik haar toch als punt van uitgang zal nemen voor een korte beschouwing over de Missie op Java.

Verstaat men onder de uitdrukking „in orde komen", dat misschien de oude toestand weer min of meer terug zal komen dan moet de vraag beslist ontkennend beantwoord worden. Hoe nu precies de staatsrechtelijke verhoudingen zu len worden, kunnen we gevoeglijk buiten beschouwing laten; maar dat er veel veranderd is op Java, is zeker.

Het Westen en met name de Nederlanders hebben door de snelle capitulatie van ons leger en de vernederende behandeling, die daar gedurende enkele jaren op gevolgd is, in de ogen der Javanen nu eenmaal iets aan prestige ingeboet, dat niet meer te herstellen is.

Als de haat tegen de Japanners, na alles wat de Javanen in die jaren ondervonden hebben — en dat was héél, zéél erg — nóg zo groot, de Javaan is zich bewust geworden, dat het zonder het Nederlands gezag ook kan. Misschien, ja wel zeker, ziet hij in, dat een ander voorlopig minder goed zal gaan, maar vrijheid is een kostbare schat, en een volk dat eeuwen lang door een ander volk overheerst is, en zich plotseling er van bewust is geworden, dat die overheerser verdwijnen kán, dat dit niet perse een hersenschim is, heeft er heel wat voor over om dien overheerser ook weg te houden.

Het Nederlands gezag, zoals dat vroeger werd uitgeoefend, vraagt de Javaan zeker niet terug; of en in hoeverre hij het met ingrijpende veranderingen terug wenst, is een punt, dat in de verwarde omstandigheden van het ogenblik moeilijk beoordeeld kan worden en buiten de bedoeling van dit artikel gaat.

Naast het Nederlands gezag, staat echter de Nederlander, als individu.

We raken hier het punt, dat ons missionarissen en missievrienden het meest interesseert.

Welnu: men wil op Java den Nederlander wel terug hebben. Zo opgevat, komt het zeker in orde. Er is geen enkel positief gegeven, dat er op wijst, dat de grote meerderheid van het volk hem niet terugwenst. Maar men wil hem niet terughebben, als overheerser! Niet alleen staatsrechtelijk, maar ook in het private leven. En dit betekent veel meer, dan men zich in Nederland misschien bewust is. Het is nu eenmaal een feit, dat de Javaan vroeger in de omgang met de Nederlander voortdurend voelde, dat hij als de mindere beschouwd werd. Ook hier moet men de zaken weer goed zien. Het is nutteloos er over te disputeren, wie vroeger aan die verhouding de meeste schuld had. Of het voornamelijk lag aan de arrogante houding van den Westerling, dan wel aan een feitelijk mindere ontwikkeling van den Javaan. Waa het op het ogenblik om gaat, is het feit, dat de Javaan deze toestand niet meer terug wil zien.

Voor geen geld van de wereld! Zeker wil dit de Javaan niet, die iets boven de ontwikkeling van de dessa-man uitgaat. En dit is het, die de mentaliteit van het volk bepaalt Op dit punt is de Javaan inderdaad overgevoelig geworden.

Daarom is het zulk een troost te weten, dat de Javaan — ook de niet-katholieke — over het algemeen in de geestelijkheid dien overheerser niet ziet. De uitdrukking: „De pastoors staan boven de politiek, zijn supranationaal" is niet alleen een gezegde, dat de laatste tijd, ook in de kringen der felle nationalisten, dikwijls gehoord wordt, maar een woord, dat meerdere malen door daden is bewezen, in heel moeilijke en soms uiterst ernstige omstandigheden.

Toen in dagen van heftige strijd alle Hollanders door de Indonesiërs geinterneerd werden, liet men op meerdere plaatsen de geestelijken rustig hun gang gaan. Op andere plaatsen is het de uitgesproken wens, dat ze binnenshuis blijven, maar voornamelijk, of juister uitsluitend, omdat de Javaanse autoriteiten niet kunnen instaan voor hun veiligheid tegenover extremistische benden. Slechts op sommige plaatsen is het een echte internering.

Komt de missie op Java weer in orde? Och, ja!

Natuurlijk, de oorlog, de politieke spanningen, de armoede en ellende hebben ook daar, zoals overal elders, een zedenverwildering doen ontstaan, die zal moeten worden bestreden. De missiescholen hebben zeer ernstig geleden, om het niet sterker te zeggen. Veel zal er opnieuw opgebouwd moeten worden, maar dit behoeven geen blijvende dingen te zijn. Wat elders mogelijk is, is het hier ook.

Maar verder? Zal men de Nederlandse Priesters en Broeders en Zusters, die nog zulk een uiterst gewichtig deel in de kerstening van Java hebben weer toelaten? Het kan niet genoeg benadrukt worden: Ongetwijfeld!

Wél zal nóg groter zelfverloochening van hen gevraagd worden. Nog meer en nog duidelijker zullen ze in al hun doen en laten moeten laten blijken, dat ze komen om te helpen. De hulp, die ze komen brengen, is onmisbaar voor een goede ontwikkeling van het katholicisme. Daar tegen zal echter in geen enkele kring bezwaar bestaan; als hulp aanvaart men hen gaarne en met dankbaarheid.

De H. Kerk geeft op Java al overduidelijk gemanifesteerd, dat de missionarissen niet gekomen zijn, om de eersten te zijn. Ieder weet, op Java, dat het uiteindelijke doel van de H. Kerk is, Java en zijn bewoners, alles en alles te geven, en er een volwaardig deel van te maken der ene wereldkerk.

De H. Kerk heeft op Java nooit achter de feiten aan gelopen. Van het begin af, lang voordat de nationale gedachte zo fel tot uiting kwam, heeft ze eerlijk, zonder angst voor moeilijkheden en tegenvallers, de Missie gevestigd onder het volk. Sinds tientallen jaren leven in onze religieuze communauteiten alle landaarden in één gemeenschap van broeders en zusters; wordt in onze kerken gebruik gemaakt van elke taal, die voor het gehoor beter geëigend is; zijn sociale werken aangepakt voor elke bevolkingsgroep, gemengd of afzonderlijk, naar gelang de zaak er beter mee gediend was. Een diepe indruk maakte het ook, toen in 1940 onze eerste Javaanse Bisschop bij zijn wijding door alle bevolkingsgroepen, Inheemse, Europese en Vreemde, spontaan op groote wijze werd gehuldigd, als de drager van het hoogste kerkelijk gezag in zijn gebied. Zelfs op hun gebied kenden de katholieken lang voor de oorlog naast een Europese ook een „Indonesische" Katholieke Partij.

Is dit op zich genomen reeds een machtige aanbeveling in de nieuwe sfeer op Java, de ijver en beginselvastheid, waarmee de Nederlandse missionarissen de leiding van de Pausen in dit punt gevolgd hebben. is zeker een biezondere waarborg voor Gods zegen in de toekomst.

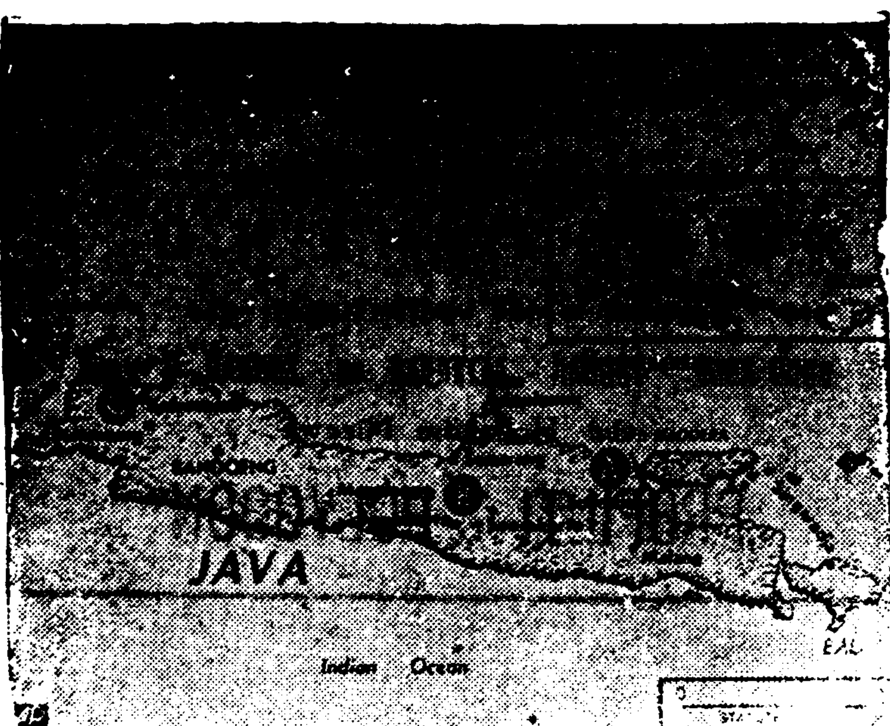
Het is echter niet alleen van hen, die meer rechtstreeks in de zielzorg op Java betrokken zijn, dat nog meer zelfverloochening wordt gevraagd. Ook voor de katholieke leken op Java zal dit het geval zijn.

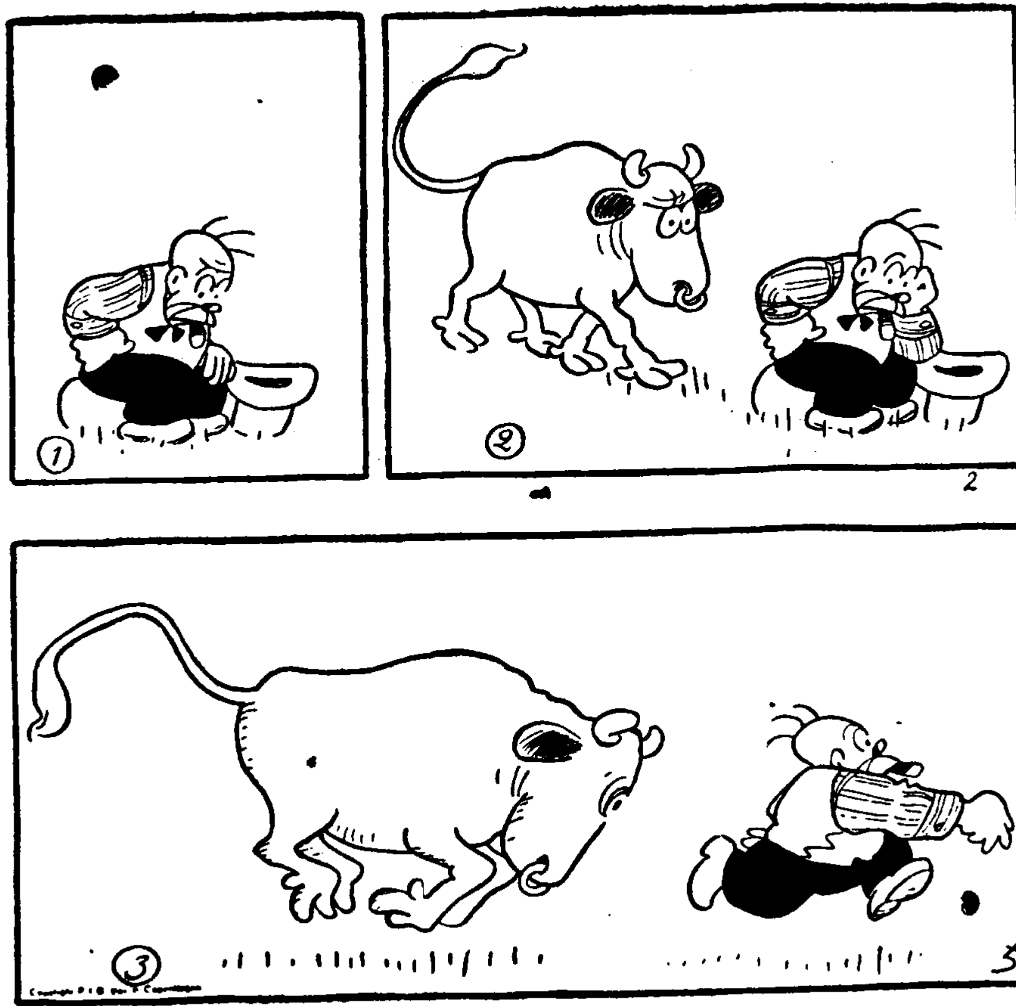
Alles wat er tussen Javanen en Nederlanders en Chinezen gebeurd is, schept nu eenmaal geen sfeer van vertrouwen. Echt bovennatuurlijk zal het inzicht moeten zijn, zowel van Javanen, als van Europeanen, wil de diepe wonde, die geslagen is, weer genezen, wil een vruchtbare samenwerking weer mogelijk worden. Beide partijen zullen heen, over alles wat verdeelt, moeten zien de ware liefde tot Christus en zijne H. Kerk.

Het zou niet te verwonderen zijn, als dit ook genigszins gold voor de missie-vrienden in Nederland. Onze offerzin steunde voor een gedeelte ook op een natuurlijke sympathie voor het land, waarmee wij door een traditie van eeuwen verbonden zijn. Het zou kunnen zijn, dat de politieke spanningen, deze sympathie bij deze of gene een gevoelige slag hebben toegebracht.

Wanneer Katholiek Nederland echter ziet, hoevelen van zijn zonen en dochters, ook nu, in het verre Indië op hun post blijven, hoevelen na herstel van krachten in het vaderland, weer met liefde en opgewektheid terugkeren naar het land, waarheen Gods Voorzienigheid hen heeft gezonden, dan kan het niet anders, of juist in deze moeilijke jaren, zal Katholiek Nederland nog meer dan anders achter hen staan met gebed en offer.

Als we dát hebben begrepen, dan kan het niet uitblijven, of nog veel meer Javanen, dan vroeger, zullen gaan egrijpen, dat het op slot van rekening alleen Christus' liefde is, die de volkeren verenigt. Dan kan het niet uitblijven, of Katholiek Java zal aan Katholiek Nederland vergelden, al het goed, dat het sedert vele jaren heeft ontvangen.





... TOEN ADAMSON IN DE K NOEKOE GING DUTTEN ...

Palestina conferentie te Londen

De Britse moeilijkheden in het Midden-Oosten bepalen zich niet alleen tot Egypte en de Soedan, ook voor de Palestina-quaestie heeft men tot op heden geen bevredigende oplossing kunnen vinden. Eind Januari is de conferentie in Londen hervat, doch hieraan werd alleen door Arabische vertegenwoordigers deelgenomen, daar het Zionisten Congres in Bazel zich indertijd tegen het zenden van een Joodse delegatie heeft uitgesproken (zie ons overzicht nr. 5 van 13 Januari).

De Palestijnse Arabieren, die de uitnodiging oorspronkelijk eveneens hadden afgeslagen, hebben later besloten de onderhandelingen toch bij te wonen, terwijl blijkt dat de Joden buiten de officiële conferentie om, thans ook besprekingen met de Engelse regering voeren.

Inmiddels is de conferentie, waarover de verwachtingen toch al niet hoog gestemd waren, dank zij de weinig soepele houding der Arabieren voor onbepaalde tijd verdaagd.

De **Times** (27.1) acht het dan ook niet waarschijnlijk, dat de Arabieren afstand zullen doen van hun standpunt, dat de democratische rechtvaardigheid de schepping van een onafhankelijk Palestina vereist, waarbij de huidige bevolking de basis zal vormen, met garanties voor de rechten van de Joodse minderheid, doch met strenge controle op verdere Joodse immigratie. Zij maken ernstig bezwaar, zowel tegen het Grady-Morrison plan, als tegen ieder andere verdeling van Palestina in Joodse en Arabische gebieden, daar wij vrezen dat de Joden daardoor een bruggehoofd zullen verwerven, dat zij onbeperkt kunnen uitbreiden.

Het andere uiteinde wordt gevormd door het Joodse standpunt. Het Engels-Joodse Verbond en de Agudas Israel, het internationale lichaam van het orthodoxe Jodendom, dat niet verbonden is met het Jewish Agency, zoeken een gelegenheid om haar gezichtspunten uitéén te zetten. Het Jewish Agency zelf is niet accoord gegaan met het verbod van het Bazeler Congres: Ben-Gurion, de voorzitter van haar uitvoerend comité is met verschillende van zijn collega's in Londen. Deze drie lichamen vertegenwoordigen een doorsnede van de Joodse opinie door de hele wereld. Maar geen van allen acht het Arabische plan meer waard dan een bespreking terwille van de rechtvaardigheid.

Er is nu geen enkele kans meer om de scheiding tussen de Arabische en de Joodse posities door een gewone oplossing te overbruggen. Beide gemeenschappen, die zich thans politiek bewust zijn geworden, verlangen de controle over Palestina. Daar Engeland niet aan deze eis van één van beide groepen kan voldoen zonder haar verplichtingen tegenover de ander te verzaken, schijnt verdeling de enige oplossing te zijn. Het is hierbij moeilijk om te ontkomen aan de opvatting, dat Engeland goed zou doen zich voor ieder verdelingsplan de steun der Verenigde Volken te verzekeren.

Het voornaamste geschilpunt van de mandaat-mogendheid met de Joden betreft de immigratie. Zelfs die Joden, die ernstig bezwaar maken tegen de huidige secularistische tendenzen van het Zionisme, houden vol, dat alle Joden die Palestina wensen binnen te komen, dat ook moeten kunnen en de Verenigde Staten hebben hun machtige invloed aan hun zijde geplaatst. Maar toch, wanneer de Joodse immigratie door de Joden zelf gecontroleerd zou moeten worden, zou dit, zonder onrecht te doen aan de Arabieren, slechts kunnen gebeuren in een gebied, waarvan de grenzen onomstotelijk zijn vastgesteld en gegarandeerd door internationale overeenkomsten.

De **Manchester Guardian** (1.2) verwijt de regering deze quaestie veel te lang uitgesteld te hebben. De regering had moeten handelen binnen een maand nadat zij het bewind overnam. Indien dat onmogelijk was, had zij moeten handelen zodra zij wist, dat de Verenigde Staten deze last niet zouden delen. Van dat ogenblik af heeft ieder uitstel de zaak erger gemaakt. Het was niet nodig om verdere inlichtingen in te winnen of verdere conferenties te beleggen. Er heeft nooit enige hoop bestaan op een overeenstemming tussen Joden en Arabieren. Wij zijn moreel, en misschien ook wettelijk, verplicht om enige aandacht aan de Verenigde Volken te besteden. Tenslotte is Palestina een mandaat en geen kolonie. Wanneer we een verdeling van Palestina en de schepping van een Joodse staat wensen, wat misschien nog de meest hoopvolle oplossing is, zullen we toch de autoriteit van de Verenigde Naties en een garantie voor de nieuwe grenzen behoeven.

Zolang de Engelse regering niet met een bepaald plan op tafel komt, zullen zowel Joden als Arabieren aarzelen om een grens te trekken voor hun aanspraken (**Observer**) (2.2). Beiden zullen hopen, dat zij door hogere eisen te stellen de uiteindelijke regeling in hun eigen voordeel zullen kunnen beinvloeden.

Speciaal de Arabieren hebben geen haast, zij zijn van oordeel, dat naar mate er meer moeilijkheden zijn in Palestina en meer excessen door Joodse terroristen worden begaan, hun zaak des te sterker zal komen te staan in de ogen der wereld.

De regering schijnt nu een nieuw verdelingsplan te hebben. De argumenten tegen verdeling als een practische oplossing zijn overweldigend: Palestina, een land kleiner dan Wales is zeer moeilijk in tweeën te snijden en iedere verdeling zou ernstige grieven laten voortduren.

Dit neemt echter niet weg, dat verdeling toch de beste oplossing is. Het schijnt de enige weg te zijn om uit dit dilemma te komen, dus waarom deze niet genomen?

Kan het Palestina probleem echter als op zichzelf staand opgelost worden? Volgens **Reynolds News** (2.2) is het slechts een facet van het veel grotere probleem van het Midden-Oosten, waar olie en machtspolitiek een woordje meespreken.

Het belangrijkste feit in het Midden-Oosten is de groeiende penetratie der Amerikaanse belangen. De Anglo-Amerikaanse olie-onderhandelingen hebben de Amerikaanse belangen in dit gebied gebracht, dat tot dusver alleen voor de Engelsen gereserveerd was. Koning Ibn Saoed van Saoedi Arabië, die de rivaal is van Koning Farouk van Egypte voerde leiding over de Arabische Liga en de Islamitische wereld, heeft grote Amerikaanse leningen verkregen toen bleek dat Amerikaanse ingenieurs nieuwe olievelden hadden ontdekt in zijn land.

Naast toenemende samenwerking tussen Engeland en Amerika in het Midden-Oosten, bestaat er eveneens een sterke rivaliteit, waarbij de Verenigde Staten alle voordelen van haar dollars inzet om te kunnen domineren.

Wij zijn hierdoor in een in betrekkelijke mate verzwakte positie gedrongen. Die positie wordt echter maar al te zeer verwelkomd door vele van onze adviseurs voor het Midden-Oosten, die het plan hebben opgevat een Arabisch blok te bouwen, beheerst door Engeland en Amerika, tegen het zogenaamde Russische gevaar.

Deze experts hebben besloten, dat dit alleen kan gebeuren door de Arabische leiders zoveel mogelijk hun zin te geven, zelfs ten koste van een slagveld in Palestina. Zoals men ziet, hebben deze pogingen tot gevolg gehad, dat Engeland de volle last van de consequenties hiervan alleen te dragen heeft gekregen.

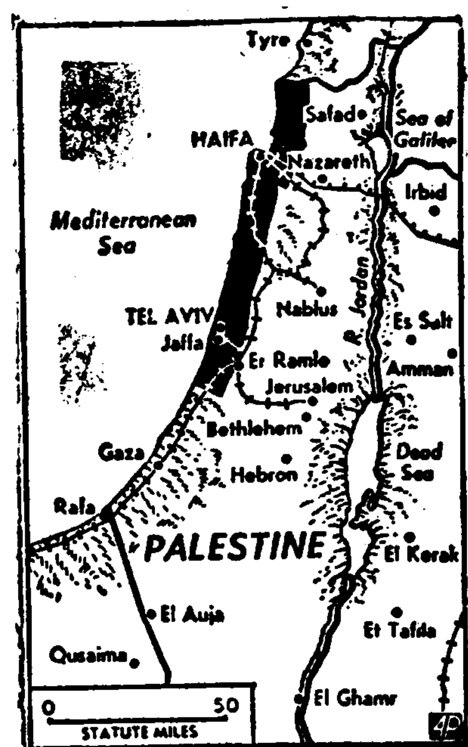
Het omvormen van het Midden-Oosten tot een Anglo-Amerikaans con-dominium heeft echter nog geen enkele Amerikaanse soldaat opgeleverd ter ondersteuning van onze troepen. De Verenigde Staten hebben zich tot nu toe bepaald het extreme Zionisme aan te moedigen, dat de vlammen der terreur aanwakkerde en op andere manieren onze positie in het Midden-Oosten trachtte te ondermijnen. Dit is geheel in overeenstemming met de oefening van machtspolitiek. De Verenigde Staten vormen de sterkere macht en als er een Anglo-Amerikaans blok moet komen, zal dat gebeuren ten koste van Engeland, dat de zwakkere deelnemer is.

Er is een manier om hier uit te komen, wanneer vervooruitziend staatsmanschap wordt gebruikt. Om niet anti-Amerikaans te schijnen, is het goed hierbij te wijzen op het veelbetekenende voorstel van een speciale commissie van den Amerikaansen Senaat, die de olie-reserves heeft onderzocht. De commissie stelt voor om de exploitatie van de oliebronnen van de wereld te regelen door een internationale overeenkomst.

Het voorstel is niet volmaakt, maar het zou het probleem in ieder geval bij de wortel aantasten, vooral wat het Midden-Oosten betreft, waar 's werelds grootste oliereserves liggen. Zolang het Midden-Oosten het strijdgebied vormt voor de verschillende krachten, die strategische controle over de olie willen oefenen, zal het een bron van moeilijkheden blijven. En de ervaring heeft geleerd, dat deze moeilijkheden voornamelijk op ons hoofd terecht komen.

De **Neue Zurcher Zeitung** (28.1) vraagt zich in de eerste plaats af, of het Jewish Agency niet te bewegen zou zijn om zelf met een verdelingsplan op tafel te komen, wat zij tot op heden, voornamelijk uit tactische overwegingen nog niet heeft gedaan. Au fond is het, zoals men weet, bereid in een verdeling van Palestina toe te stemmen, alleen zal het aannemen van een dergelijk plan in hoge mate van de toekomstige grenzen afhangen. In Joodse kringen is men van mening, dat een toezegging van vijftig procent van het Palestijnse gebied (waaronder dan de overwegend Joodse zones inbegrepen zijn) het minimum zou moeten vormen.

Of de Engelse regering niet naar een andere oplossing zal grijpen, moet afgewacht worden. Het is opgevallen, dat Creech-Jones, de Minister van Koloniën, enige tijd geleden een lange bespreking heeft gehad met vooraanstaande vertegenwoordigers van de „Joodse Dominion-Liga". Deze organisatie beoogt een verandering van de huidige status in Palestina in een Dominion. Zij heeft de laatste maanden weinig van zich doen spreken, des te opmerkelijker schijnt het, dat deze vertegenwoordigers thans door den Engelsen Minister uitvoerig zijn geraadpleegd.



Brief uit het Heilig Land

De toestand in Palestina.

Ofschoon er mijns inziens niet aan valt te twijfelen, dat de Britse regering, resp. de Britse mandaatregering, weinig ingenomen is met de gang van zaken in Palestina, hoort hen hier vaak in het tegengestelde beweren. Men verdenkt de Engelsen ervan de onlusten te gebruiken als voorwendsel om een sterke militaire macht in Palestina te hebben. Officieel is deze ongeveer 60.000 man, waarbij spoedig een hele divisie uit Egypte komt. Er is dus officieel ten minste een soldaat op 10 Joodse mannen, vrouwen en kinderen, en men acht het uitgesloten, dat deze niet spoedig aan alle Joodse illegale actie een einde zou kunnen maken, als men maar wilde. Een Arabier beklaagde zich tegenover mij over het feit, dat in de jaren 1936 — '39 heel wat hardhandiger werd opgetreden tegenover de Arabieren dan nu tegenover de Joden Maar Allah zou de Britten wel krijgen, meende hij, en maakte een gebaar van keelafsnijden! **Het gewone publiek** zou gaarne alles geregeld zien, volgens een formule van twee maal twee is vier, doch zo eenvoudig is dat niet. De Britten hebben rekening te houden met een machtige groep, vooral in Amerika, die achter de zaak van het Sionisme staat, en kunnen daarom niet doen wat zij willen.

Het is uit alles duidelijk, dat het Sionisme, dat hier in Palestina de belangrijkste factor is in de Joodse beweging, zijn oorspronkelijk idee: het stichten van een Joodse staat in Palestina, niet heeft opgegeven. De verwezenlijking van dit politiek en nationaal ideaal schijnt echter voorlopig uitgesloten. Dezelfde gemengd Brits-Amerikaanse commissie onder voorzitterschap van J. E. Singleton en J. C. Rutcheston, die de Britse regering zoveel moeilijkheden heeft veroorzaakt door haar advies van 20 April 1946 om aanstonds 100.000 Joden in Palestina toe te laten, heeft zich ten sterkste uitgesproken tegen het omzetten van Palestina in een Joodse staat. Palestina, aldus deze commissie, is een heilig land voor Christenen, Joden en Mohammedanen. Deze 3 moeten hier gelijkelijk vrije toegang hebben, en voor zover zij er wonen, gelijke rechten bezitten. Overheersing van één partij kan niet anders dan onderdrukking der andere ten gevolge hebben. Aan de waarschijnlijkheid van dit laatste valt m.i. niet te twijfelen, daar slechts Joden en Mohammedanen als overheersende partij in aanmerking komen. Hoe Christenen het hebben in een door Mohammedanen bestuurd land kan men in Egypte en Syrië (en misschien ook spoedig op Java en Sumatra) gaan zien, en dat de Arabieren of de Joden het prettig zouden hebben indien zij door de andere partij zouden worden overheerst, is na de felle strijd der laatste jaren niet te verwachten. Terugtrekken der Britse legers zou onmiddellijk bloedvergieten ten gevolge hebben. Indien de Joden toch hun doel zullen willen bereiken, dan zullen zij een politiek op lange termijn moeten voeren en geduld oefenen. De mogelijkheid tot deze politiek op lange termijn is echter alleen dan gegeven, wanneer er enige kans bestaat, dat de Joden mettertijd een meerderheid in het land zullen vormen. Daarom is de belangrijkste eis op het ogenblik die tot vrije immigratie. Een tweede eis is die tot afschaffing van Britse bepalingen uit het begin van de oorlog, waardoor de aankoop van land door de Joden voor een groot deel onmogelijk wordt gemaakt. Wanneer men in Palestina rondreist valt aanstonds het verschil op tussen de Joodse landbouwbedrijven en de primitieve agrarische methoden der Arabieren. Ook ligt er veel land braak dat de Joden gaarne tot bloei zouden brengen, doch dat braak moet blijven liggen om politieke redenen. Dit wordt vanzelfsprekend als een grote onrechtvaardigheid aangevoeld. Inedrdaad wie heeft het recht land braak te laten liggen, als mensen, die het goed kunnen gebruiken het tot bloei zouden kunnen brengen. Doch hier raakt men weer een andere zijde van het probleem: de leiding der Joodse gemeenschap streeft naar het stichten van een onafhankelijke Jodenstaat in Palestina, hetgeen niet noodzakelijk verbonden behoeft te zijn met het tot bloei brengen van land. Anderzijds: wanneer het land grotendeels in Joodse handen zal zijn, komt er vroeg of laat in Palestina tóch een Jodenstaat, die men om bepaalde redenen niet wenst. Wie zal dit kluwen ontwarren? Een ding lijkt zeker: terrorisme kan de zaak der joev slechts verergeren, doch dat wordt lang niet algemeen ingezien.

Door een verkeerd schatten van de krachten van politieke tegenstanders, of door daden van heethoofden, heeft het volk Israël in zijn langen en vaak zo tragische geschiedenis meermalen groot onheil over zich gebracht. Het is te hopen dat de leiding der Jisjoev, d.w.z. de Jewish Agency aan de King Georges Avenue te Jeruzalem, voldoende doorzicht zal bezitten niet het onmogelijke te willen proberen. En het is tevens te hopen, dat de Christenen steeds een ongehinderde vrije toegang tot de heilige plaatsen in Palestina mogen hebben, en dat deze hen door geen macht ter wereld zal worden ontnomen. Deze heilige plaatsen zijn niet alleen maar Jeruzalem, Nazareth en Bethlehem, maar is het hele Land, zoals bovengenoemde Brits-Amerikaanse commissie terecht zegt. Onze voorvaderen hebben kruistochten ondernomen om zich dit bezit te verschaffen en wie zelf enige tijd hier heeft geleefd en de plaatsen heeft vereerd die door Jesus' voeten betreden, weet, dat de kruistochten hun doel waard waren.

Dr. J. v. d. Ploeg O.
(N. E).